VALTIOVARAINMINISTERIÖ
Budjettiosasto 8.9.2021

Eduskunta
Maa- ja metsätalousvaliokunta

Kirjallinen aineisto/lausuntopyyntönne 24.8.2021/HE 101/2021 vp (Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi eläinten tunnistamisesta ja rekisteröinnistä sekä siihen liittyviksi laeiksi)

Valtiovarainministeriön lausunnossa (liite) on viitekohdassa mainitun hallituksen esityksen lausuntovaiheessa esitetty näkökohtia esityksen täydentämiseksi. Nämä näkökohdat on monilta osin otettu huomioon esityksen jatkovalmistelussa. Valtiovarainministeriö toteaa kunnioittaen maa- ja metsätalousvaliokunnalle niiden osalta vielä seuraavat huomiot:

Yleistä ehdotuksen Tullia koskevasta sisällöstä

Eläinten tunnistamista ja rekisteröintiä koskevan lakiehdotuksen (24 §) mukaan Tulli voisi uutena tehtävänä suorittaa aluehallintoviraston ohella eläinten tunnistamisen valvontaa EU:n sisärajoilla muun valvontansa yhteydessä. Tullin suorittamassa valvonnassa noudatettaisiin tullilakia (304/2016), jollei muualla olisi toisin säädetty.

Ehdotuksen mukaan Tullilla olisi myös toimivaltaa päättää tarvittaessa tarpeellisista pakkokeinoista, kuten eläimen siirron kieltämisestä (33.1 §) sekä hallinnollisen seuraamusmaksun määräämisestä (36.2 § ja eläintautilain 94a §). Ehdotetussa laissa olisi myös informatiiviset säännökset sekä Tullille toimitettavien tietojen käsittelyyn sovellettavasta sääntelystä (30.2 §) että muutoksenhausta Tullin päätökseen (43.4 §).

Ehdotuksen perusteluiden mukaan Tullin valvonta tapahtuisi sen resurssien puitteissa ja muun tavanomaisen valvonnan (sisämarkkinavalvonnan) yhteydessä. Tulli valvoisi erityisesti sitä, että eläimen tunnistus- ja siirtoasiakirja olisi eläimen mukana eläintä jäsenvaltioiden välillä siirrettäessä.

Eräitä näkemyksiä esityksestä

Tulli huolehtii perustehtävänsä mukaisesti ensi sijassa Suomen ja kolmansien maiden välisen tavaraliikenteen tullivalvonnasta, sen tulliselvityksestä ja –verotuksesta sekä tullirikosten estämisestä ja paljastamisesta. Esityksessä ehdotetulla lailla Tullille säädettäisiin sen perustehtävästä poiketen eläinterveyssäännöstön valvontatehtävä unionin sisäliikenteessä. Ehdotuksen mukaan uusi tehtävä ei aiheuttaisi Tullille kustannuksia, sillä sitä tehtäisiin vain Tullin resurssien puitteissa muun sisäliikenteen valvonnan yhteydessä ja ensisijaisesti tullilain säännöksiä noudattaen. Tätä lähtökohtaa voidaan pitää kannatettavana, ja on tärkeää, että se käy ilmi myös eläinten tunnistamista ja rekisteröintiä koskevan lakiehdotuksen 24 §:stä.

Valtiovarainministeriö Snellmaninkatu 1 A, Helsinki PL 28, 00023 Valtioneuvosto Puh 0295 16001 (Vaihde) Faksi 09 160 33123 valtiovarainministerio@vm.fi www.vm.fi Y-tunnus 0245439-9

Tullin valvontatoimivaltaa koskevan säännösehdotuksen (24 §) mukaan Tulli valvoisi eläinten tunnistamista ja rekisteröintiä koskevien säännösten noudattamista unionin sisäliikenteessä aluehallintoviraston ohella. Aluehallintoviraston rinnakkainen toimivalta valvoa Tullin ohella säännösten noudattamista sisäliikenteessä tehostaisi säännöksessä tarkoitettua sisäliikenteen valvontaa. Yhteistyö aluehallintoviranomaisen kanssa olisi tärkeää myös muun muassa Tullin riskinhallintajärjestelmään perustuvan valvonnan kohdentamisen kannalta. Aluehallintoviraston rinnakkaista toimivaltaa tältä osin voidaan siten pitää kannatettavana.

Eläinterveyssäännöstön valvominen ei kuulu Tullin ydintehtäviin. Tullille ehdotetun uuden tehtävän osalta on tärkeää huolehtia myös siitä, että Tullille tarjotaan ennen lain voimaantuloa tehtävän edellyttämä tarpeellinen koulutus ja ohjeistus sekä myöhemmin tarvittaessa tarpeellista täydennyskoulutusta. Asiasta ei ole hallituksen esityksessä mainintaa, minkä vuoksi se olisi hyvä vielä ehdotuksen eduskuntakäsittelyn yhteydessä selventää. (Tarvittavan koulutuksen järjestäminen kuulunee eläinten tunnistamisen ja rekisteröinnin valvontaa ohjaavien toimivaltaisten viranomaisten (Ruokavirasto ja aluehallintoviranomainen) vastuisiin.

Tullin lausunto maa- ja metsätalousvaliokunnalle

Tulli on antanut osaltaan esityksestä lausunnon (liite) maa- ja metsätalousvaliokunnalle.

Esityksen valtiontaloudelliset vaikutukset

Esityksen mukaan sillä ei ole suoranaisia vaikutuksia valtiontalouteen. Viranomaistehtäviin liittyvät kustannukset katetaan hallinnonalan kehyspäätösten ja valtion talousarvioiden mukaisten määrärahojen ja henkilötyövuosimäärien puitteissa.

Ystävällisin terveisin

Jyri Inha

LIITTEET